

Obsah

O autorovi	V
Úvod.....	VII
Seznam použité literatury	XVII
Seznam použitých zkratek	XXV

§ 1 Základní instituty a pojmy správního práva

I. Veřejná správa a správní právo	1
1. Veřejná správa jako součást veřejné moci	1
2. Správní právo, právní dualismus	9
3. Učebnice a další literární prameny správního práva.....	14
II. Prameny správního práva	17
1. Pojem a druhy pramenů správního práva	17
1.1 Ústavní pořádek	18
1.2 Mezinárodní smlouvy	19
1.3 Právo Evropské unie	20
1.4 Zákony	23
1.5 Prováděcí právní předpisy veřejné správy	26
1.6 Statutární předpisy územních samosprávných celků	28
1.7 Obecné právní principy.....	30
1.8 Správní praxe	31
2. Publikace právních předpisů	32
III. Správněprávní vztahy	37
1. Pojem a způsoby vzniku správněprávních vztahů	37
2. Členění správněprávních vztahů	40
3. Veřejná subjektivní práva a veřejné povinnosti	40
4. Problém zneužití subjektivních veřejných práv	44
IV. Princip zákonnosti a dobré správy v činnosti veřejné správy.....	47
V. Podmínky výkonu pravomoci.....	51

§ 2 Organizace veřejné správy

I. Vymezení nositelů a vykonavatelů veřejné správy.....	57
1. Základní pojmy	57
2. Nositelé (subjekty) veřejné správy	58
2.1 Stát	59
2.2 Veřejnoprávní korporace.....	60
2.3 Veřejný ústav.....	61
2.4 Veřejný podnik	62

	2.5 Veřejný fond.....	63
	2.6 Další veřejnoprávní subjekty	64
	2.7 Osoby soukromého práva	64
	3. Vykonavatelé veřejné správy	65
	4. Působnost a pravomoc	67
	5. Prameny úpravy organizace veřejné správy	70
II.	Principy organizace veřejné správy	72
	1. Princip centralizace a decentralizace	73
	2. Princip koncentrace a dekoncentrace.....	73
	3. Princip organizační (služební) a pouhé instanční nad- a podřízenosti.....	74
	4. Princip územní a věcný.....	75
	5. Princip monokratický a kolegiální	75
	6. Princip subsidiarity	76
III.	Vykonavatelé státní správy České republiky	77
	1. Přímí vykonavatelé	77
	1.1 Vláda.....	77
	1.2 Ministerstva a jiné správní úřady.....	79
	1.3 Veřejné sbory	86
	1.4 Prezident republiky.....	88
	2. Orgány územních samosprávných celků	89
	3. Další vykonavatelé státní správy	91
IV.	Územní samospráva.....	93
	1. Pojem a prameny právní úpravy	93
	2. Základní znaky územních samosprávných celků.....	95
	2.1 Územní základ	95
	2.2 Osobní základ	98
	2.3 Právo na samosprávu a právní subjektivita (osobnost).....	100
	3. Druhy obcí	102
	4. Působnost územních samosprávných celků	105
	4.1 Obecně k působnosti.....	105
	4.2 Samostatná působnost.....	107
	4.3 Přenesená působnost	110
	5. Orgány obcí a krajů.....	111
	5.1 Obecně	111
	5.2 Orgány obce	112
	5.3 Orgány kraje.....	115
	6. Místní a krajské referendum	117
	7. Kontrola a dozor nad činností územních samosprávných celků.....	118
	7.1 Obecně	118
	7.2 Dozor nad výkonem samostatné působnosti obce	120
	7.3 Dozor nad výkonem samostatné působnosti kraje.....	121
	7.4 Dozor nad výkonem přenesené působnosti vykonávané orgány obce.....	121
	7.5 Dozor nad výkonem přenesené působnosti vykonávané orgány kraje	121
V.	Profesní samospráva	122
VI.	Zaměstnanci veřejné správy	125

1. Obecně k právní úpravě veřejné služby	125
2. Základní požadavky na výkon veřejné služby	129
3. Prameny úpravy veřejné služby	132
4. Státní zaměstnanci ve státní službě.....	135
4.1 Osoby podléhající režimu státní služby	135
4.2 Organizace a správa státní služby	137
4.3 Služební předpisy a příkazy k výkonu služby	138
4.4 Vznik, změny a skončení služebního poměru.....	141
4.5 Osobní spis a služební hodnocení.....	143
4.6 Kárná odpovědnost státních zaměstnanců.....	144
5. Úředníci územních samosprávných celků	144

§ 3 Správní činnosti

I. Skupiny správních činností.....	146
II. Abstraktní akty	148
1. Vnitřní předpisy	148
2. Statutární předpisy	151
3. Provozní, ústavní a podobné řády.....	152
III. Správní akty.....	152
1. Pojem a znaky.....	152
2. Druhy správních aktů.....	154
3. Náležitosti správních aktů.....	164
4. Vlastnosti správních aktů.....	166
4.1 Platnost.....	166
4.2 Účinnost.....	167
4.3 Právní moc	169
4.4 Vykonatelnost a jiné právní účinky.....	173
5. Řetězení, subsumpce a integrace správních aktů.....	174
6. Fikce vydání správního aktu	176
7. Vady správních aktů a jejich náprava	177
7.1 Formálně vadné správní akty.....	177
7.2 Nezákonné správní akty.....	178
7.3 Věcně nesprávné správní akty	179
7.4 Náprava vadných správních aktů.....	180
7.5 Nicotné správní akty	180
IV. Opatření obecné povahy	182
1. Pojetí opatření obecné povahy	182
2. Vznik opatření obecné povahy	184
3. Pozbytí účinků opatření obecné povahy	185
4. Přezkum opatření obecné povahy	185
V. Veřejnoprávní smlouvy	186
1. Pojem a význam veřejnoprávních smluv	186
2. Druhy veřejnoprávních smluv	189
2.1 Koordináční veřejnoprávní smlouvy	189
2.2 Subordinační veřejnoprávní smlouvy	190
2.3 Veřejnoprávní smlouvy mezi adresáty veřejné správy.....	190
3. Uzavírání veřejnoprávních smluv, jejich přezkum a řešení sporů	191
VI. Faktické úkony	192

1.	Pojem a základní znaky faktických úkonů (reálných aktů).....	192
2.	Faktické pokyny.....	194
3.	Bezprostřední zásahy.....	196
4.	Zajišťovací úkony.....	197
5.	Exekuční úkony.....	197
VII.	Neregulativní úkony.....	198
1.	Pojem, znaky a základní procedurální pravidla.....	198
2.	Osvědčení.....	200
3.	Ověření.....	201
4.	Posudky, stanoviska a vyjádření.....	201
§ 4 Dozorčí a kontrolní činnosti veřejné správy		
I.	Pojem a druhy dozorčích a kontrolních činností veřejné správy.....	203
II.	Správní dozor.....	204
1.	Pojem.....	204
2.	Členění.....	207
3.	Fáze správního dozoru.....	209
3.1	Fáze zjišťovací a hodnotící.....	209
3.2	Fáze nápravná.....	211
III.	Instanční dozor.....	213
IV.	Služební dozor.....	214
V.	Dozor nad veřejnoprávními korporacemi.....	214
VI.	Finanční kontrola.....	215
VII.	Přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti.....	216
§ 5 Veřejnoprávní úprava práv k věcem		
I.	Veřejné užívání.....	218
1.	Charakteristika, obsah a druhy veřejného užívání.....	218
1.1	Obecné užívání.....	219
1.2	Zvláštní užívání.....	220
1.3	Užívání veřejných ústavů.....	220
2.	Příklady obecného a zvláštního veřejného užívání.....	221
II.	Vyvlastnění a omezení vlastnických práv.....	224
1.	Pojem a ústavněprávní podmínky vyvlastnění a omezení vlastnických práv.....	224
1.1	Meze vlastnického práva.....	224
1.2	Zásahy ve formě vyvlastnění a nuceného omezení vlastnického práva.....	226
1.3	Podmínky pro vyvlastnění a nucené omezení vlastnického práva.....	226
2.	Vyvlastnění pozemků a staveb.....	227
2.1	Podmínky vyvlastnění (§ 3 až 5, § 10 VyvlZ).....	228
2.2	Důsledky vyvlastnění (§ 6 až 8 VyvlZ).....	230
2.3	Vyvlastňovací řízení (§ 15 až 25 VyvlZ).....	230
2.4	Projednání vyvlastnění v řízení před soudem (§ 28 VyvlZ).....	232
2.5	Zrušení vyvlastnění (§ 26 až 27 VyvlZ).....	232

2.6	Vyvlastnění pro uskutečnění dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací.....	232
3.	Vyvlastnění za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.....	233
4.	Příklady dalších omezení majetkových práv.....	233

§ 6 Trestní právo správní (přestupkové právo)

I.	Pojem a základní zásady správního trestání.....	239
1.	Pojem.....	239
2.	Základní zásady správního trestání.....	241
2.1	Zásady pro trestní právo správní hmotné.....	242
2.2	Zásady procesní.....	244
II.	Druhy správních deliktů.....	249
III.	Přestupky.....	250
1.	Prameny právní úpravy.....	250
2.	Pojem přestupek.....	251
3.	Odpovědnost jednotlivých skupin osob za přestupek.....	256
3.1	Odpovědnost fyzické osoby za přestupek.....	256
3.2	Odpovědnost právnické osoby za přestupek.....	260
3.3	Odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek.....	261
4.	Znaky přestupku.....	262
4.1	Okolnosti vylučující protiprávnost.....	262
4.2	Obecné požadavky na subjekt přestupku (pachatele).....	264
4.3	Znaky skutkové podstaty.....	264
5.	Skutek.....	268
6.	Působnost přestupkových zákonů.....	273
6.1	Časová působnost (§ 2 PřesZ).....	273
6.2	Územní působnost.....	274
6.3	Osobní působnost.....	275
7.	Zánik odpovědnosti za přestupek.....	279
8.	Správní tresty.....	281
8.1	Druhy správních trestů a pravidla jejich ukládání.....	282
8.2	Ukládání jednotlivých druhů správních trestů a jejich výkon.....	285
9.	Ochranná opatření.....	288
10.	Řízení o přestupcích.....	289
10.1	Příslušnost.....	289
10.2	Účastníci řízení a další subjekty řízení.....	291
10.3	Postup před zahájením řízení (§ 73 až 76 PřesZ).....	295
10.4	Zahájení řízení.....	296
10.5	Některé postupy v průběhu řízení.....	297
10.6	Skončení řízení před správním orgánem.....	300
10.7	Zvláštní druhy řízení o přestupku.....	302
10.8	Řízení o opravných a dozorčích prostředích a nové rozhodnutí.....	304
10.9	Evidence přestupků (§ 106 až 108 PřesZ, § 16i až 16k RejTr).....	307
IV.	Správní disciplinární delikty.....	307
1.	Pojem.....	307
2.	Druhy disciplinárních deliktů.....	308
2.1	Kárná provinění státních zaměstnanců.....	308
2.2	Kázeňské přestupky příslušníků bezpečnostních sborů.....	309

2.3	Kázeňské přestupky vojáků z povolání	309
2.4	Kázeňské přestupky osob ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence	310
2.5	Disciplinární delikty členů profesních komor	310
2.6	Žáci a studenti škol a školských zařízení	315
2.7	Děti umístěné ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy	315
2.8	Studenti vysokých škol	316
V.	Správní pořádkové delikty	316

§ 7 Správní řízení

I.	Charakteristika správního řízení	320
II.	Vývoj obecné právní úpravy správního řízení	323
III.	Systematika a předmět úpravy správního řádu	330
IV.	Základní zásady činnosti správních orgánů	331
V.	Prameny obecné a zvláštních úprav správního řízení	337
VI.	Subjekty správního řízení	340
1.	Pojem a skupiny subjektů správního řízení	340
2.	Správní orgány	340
2.1	Příslušnost	341
2.2	Vyloučení z projednávání a rozhodování věci	343
3.	Účastníci řízení	345
4.	Další subjekty řízení	349
VII.	Procesní zásady správního řízení	350
VIII.	Postup před zahájením řízení	359
IX.	Průběh řízení v prvním stupni	361
1.	Zahájení řízení	361
2.	Podmínky řízení	363
3.	Vybrané instituty průběhu řízení	364
3.1	Komunikace mezi správním orgánem, účastníky řízení a dalšími osobami	364
3.2	Doručování	365
3.3	Ústní jednání	371
3.4	Lhůty a počítání času	371
3.5	Ochrana před nečinností	374
3.6	Podklady pro vydání rozhodnutí	374
3.7	Zajištění účelu a průběhu řízení	377
3.8	Přerušování řízení	378
3.9	Zastavení řízení	378
3.10	Lhůty pro vydání rozhodnutí	379
4.	Rozhodnutí	380
X.	Opravné a dozorčí prostředky ve správním řízení	385
1.	Význam opravného řízení, druhy opravných a dozorčích prostředků	385
2.	Odvolání	388
3.	Rozklad	395
4.	Odpor	395
5.	Obnova řízení	396
6.	Navrácení v předešlý stav (§ 41 SpŘ)	399

	7. Přezkumné řízení	400
	8. Nové řízení a nové rozhodnutí.....	403
	XI. Exekuce	404
§ 8	Kontroly veřejné správy	
I.	Rozdělení kontrol veřejné správy	409
II.	Parlamentní kontrola.....	410
III.	Kontrola Ústavním soudem	414
	1. Postavení Ústavního soudu.....	414
	2. Pravomoci Ústavního soudu umožňující kontrolu činnosti veřejné správy.....	415
	2.1 Rozhodování o návrzích na zrušení jiných právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem nebo zákonem [čl. 87 odst. 1 písm. b) Úst]	416
	2.2 Rozhodování o ústavních stížnostech proti pravomocnému rozhodnutí a jinému zásahu orgánů veřejné moci do ústavně zaručených práv a svobod [čl. 87 odst. 1 písm. d) Úst].....	419
	2.3 Rozhodování o ústavních stížnostech orgánů územní samosprávy proti nezákonnému zásahu státu [čl. 87 odst. 1 písm. c) Úst].....	423
	2.4 Rozhodování v některých věcech politických stran [čl. 87 odst. 1 písm. j) Úst]	424
	2.5 Rozhodování kompetenčních sporů [čl. 87 odst. 1 písm. k) Úst]	424
	3. Závaznost rozhodnutí Ústavního soudu.....	425
IV.	Soudní kontroly veřejné správy	427
	1. Význam a druhy soudních kontrol.....	427
	2. Rozhodování civilních soudů podle části páté OSŘ.....	433
	3. Prejudiciální posuzování podzákonných právních předpisů a správních aktů	437
	4. Soudní ochrana ve věcech omezení osobní svobody.....	438
	5. Soudní kontrola některých utajovaných činností.....	441
V.	Kontrola veřejné správy státním zastupitelstvím.....	443
VI.	Nejvyšší kontrolní úřad	445
VII.	Veřejný ochránce práv	449
VIII.	Petice, stížnosti a jiná mimoprocenší podání.....	453
IX.	Právo na přístup k informacím o činnosti veřejné správy	456
	1. Princip publicity veřejné správy	456
	2. Utajování informací a povinnost mlčenlivosti.....	457
	3. Zákon o svobodném přístupu k informacím	459
	Režimy poskytování informací (§ 4 odst. 1 SvInf).....	461
	4. Poskytování informací o životním prostředí.....	464
	5. Další případy povinnosti informovat veřejnost o činnosti veřejné správy	465
§ 9	Správní soudnictví	
I.	Pojem a základní typy správního soudnictví	466
II.	Vývoj správního soudnictví na území dnešní České republiky.....	470
III.	Pravomoc, příslušnost a obsazení soudů rozhodujících ve správním	

	soudnictví.....	477
IV.	Nejvyšší správní soud.....	479
V.	Obecná ustanovení o řízení.....	481
VI.	Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.....	484
VII.	Řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu.....	492
VIII.	Řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu.....	494
IX.	Řízení ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda.....	497
X.	Zvláštní řízení ve věcech politických stran a politických hnutí (§ 94 až 96 SŘS).....	498
XI.	Řízení o kompetenčních žalobách.....	499
XII.	Řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části (§ 101a až 101d SŘS).....	502
XIII.	Řízení o zrušení služebního předpisu (§ 101e až 101f SŘS).....	504
XIV.	Opravné prostředky ve správním soudnictví.....	505
	1. Kasační stížnost (§ 102 až 110 SŘS).....	506
	2. Obnova řízení (§ 111 až 119 SŘS).....	508
 § 10 Odpovědnost za škodu a nemajetkovou újmu způsobenou výkonem veřejné správy		
I.	Škoda a nemajetková újma způsobená výkonem veřejné moci.....	510
II.	Doktríny odpovědnostního vztahu vyvolaného výkonem veřejné moci.....	511
III.	Základní právo podle Listiny.....	514
IV.	Obecné a zvláštní úpravy odpovědnostních vztahů.....	515
	1. Odpovědnost za škodu (majetkovou újmu) a nemajetkovou újmu způsobenou v důsledku nezákonného rozhodnutí a nesprávného úředního postupu.....	515
	2. Odpovědnost za škodu vzniklou v důsledku protiprávního stavu vyvolaného výkonem veřejné moci.....	515
V.	Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci.....	517
	1. Subjekty a podmínky odpovědnosti za škodu a nemajetkovou újmu.....	517
	2. Odpovědnost státu.....	518
	3. Odpovědnost územních samosprávných celků (§ 19 až 22 OdpŠk).....	521
	4. Regresní úhrada (§ 16 až 18, § 23 až 25 OdpŠk).....	521
VI.	Odpovědnost za škodu způsobenou jiným nositelem veřejné správy.....	522
Summary.....		523
Věcný rejstřík.....		526